

ایرادهای قانون هوای پاک

«استنشاق هوای پاک با استنطاق مخالفان»؛ این تیتر را خاطراتان هست؟ تیتر مربوط به گزارشی بود که اوایل مهر در همین صفحه منتشر کردیم و به ابعاد مختلف قانون هوای پاک و دلایل اجرا نشدن آن پرداختیم. در همان گزارش بود که حجت الاسلام والمسلمین موسی فتوحی، رئیس منطقه ۲ سازمان بازرسی کشور و بازرس کل خراسان رضوی، از ورود بازرسی استان به اجرای عملکرد دستگاه‌ها در زمینه اجرای قانون هوای پاک خبر و وعده داد که نتیجه این بازرسی‌ها تا پایان آبان مشخص خواهد شد. در این مدت ما بارها سراغ بازرسی استان را گرفتیم تا از نتیجه بررسی عملکرد دستگاه‌ها باخبر شویم، ولی گویا این بررسی بیش از زمان وعده داده شده به طول انجامیده است. حجت الاسلام والمسلمین فتوحی حالا در گفت‌وگو با خبرنگار شهرآرا، اگر چه اشاره مستقیمی به نام هیچ یک از دستگاه‌هایی نمی‌کند که بازرسی کل استان عملکردشان را در زمینه اجرای قانون هوای پاک زیر ذره بین برده است، اما می‌گوید که «بخشی از قصورها هنوز تعیین تکلیف نشده و بخشی هم مربوط به کسری اعتبار یا تخصیص نیافتن بودجه مناسب بوده است که این موارد هم در حال پیگیری است».

گزارش
روز

خبرنگار
فاطمه
رافعی

«هوای پاک»؛ لنگ بودجه

رئیس منطقه ۲ سازمان بازرسی کشور بخشی از قصور دستگاه‌ها برای اجرا نکردن قانون هوای پاک را کسری اعتبار یا تخصیص نیافتن بودجه مناسب این قانون، اعلام می‌کند؛ مرکز پژوهش‌های مجلس نیز در گزارشی اعلام کرده است که برای رفع مشکل آلودگی هوا، حداقل به بودجه‌ای برابر با ۲۰۶ هزار میلیارد تومان نیاز است. این رقم صرفاً سهم دولت از کل بودجه مورد نیاز است؛ البته با فرض اینکه بقیه بودجه از منابع مربوط تأمین شود و هیچ مشکلی در فراهم بودن سایر ملزومات اجرای راهکارهای کاهش آلودگی هوا وجود نداشته باشد. به این ترتیب، دولت باید سالانه ۴۱ هزار میلیارد تومان به کاهش آلودگی هوا اختصاص دهد. در قانون بودجه ۱۴۰۱، کل اعتبار تخصیص یافته برای اجرای این قانون، تنها ۲۸۸ میلیارد تومان بود. مجموع اعتبارات در نظر گرفته شده در این قانون که به نوعی در کاهش آلودگی هوا مؤثر است، حدود ۲ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود. این ارقام در لایحه بودجه ۱۴۰۲ به ترتیب ۱۶۰ میلیارد تومان و ۳ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان بوده است، با این حال مسئله اصلی این است که با چنین ارقامی، نمی‌توان بحران آلودگی هوا را حل کرد. اگر قرار باشد این مشکل در یک برنامه چهارساله تا حد قابل قبولی رفع شود، سالانه دستکم بین یک تا ۲ میلیارد دلار بودجه نیاز داریم و با ارقام فعلی نمی‌توان به جایی رسید.

ریشه‌ها و راهکارها

رئیس منطقه ۲ سازمان بازرسی کشور و بازرس کل خراسان رضوی در گفت‌وگو با خبرنگار شهرآرا، به دلایل آلودگی هوا در مشهد با استناد به بررسی عملکرد دستگاه‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید: سامان دهی نکردن تردد وسایل نقلیه موتوری و سامانه حمل و نقل شهری و تجمع آلودگی هوا در محدوده طرح ترافیکی هسته مرکزی مشهد، یکی از ریشه‌های آلودگی هوا در شهر است.

به گفته حجت الاسلام والمسلمین فتوحی، نبود سیاست‌های تشویقی و تنبیهی درباره ترویج استفاده از ناوگان حمل و نقل عمومی و استفاده از موتورسیکلت‌های بنزینی به عنوان یکی از منابع متحرک آلاینده هوای شهر مشهد، از دیگر دلایل آلودگی هوا در این شهر است. «به همه این‌ها باید نبود ارزیابی‌های زیست محیطی شهرک‌های صنعتی حومه شهر مشهد و همچنین توسعه نیافتن نیروگاه‌های حرارتی در استان را هم اضافه کرد». او این جمله را هم می‌گوید و صحبت‌هایش را این طور پی می‌گیرد: استفاده ممتد نیروگاه توس از سوخت مازوت، یکی دیگر از ریشه‌های آلودگی هوای مشهد است.

او وقوع پدیده ریزگرد‌ها در استان به دلیل از بین رفتن پوشش گیاهی منطقه و خشک سالی‌های پی در پی و نیز تغییر اقلیم را به عنوان دلیل آخر آلودگی هوا برمی‌شمارد. حجت الاسلام والمسلمین فتوحی در بخشی از صحبت‌هایش به راهکارهای پیشنهاد شده از سوی بازرسی استان به دستگاه‌ها نیز اشاره می‌کند: ارائه طرح‌های ترافیکی مناسب و به کارگیری سیاست‌های تشویقی و تنبیهی درباره ترویج استفاده از موتورسیکلت‌های برقی، برخی راهکارهای پیشنهادی ماست.

وی از انجام ارزیابی‌های زیست محیطی و مکان یابی شهرک‌های صنعتی و سرمایه‌گذاری برای ایجاد نیروگاه‌های تجدیدپذیر، به عنوان دیگر راهکار برای کاهش آلودگی هوای

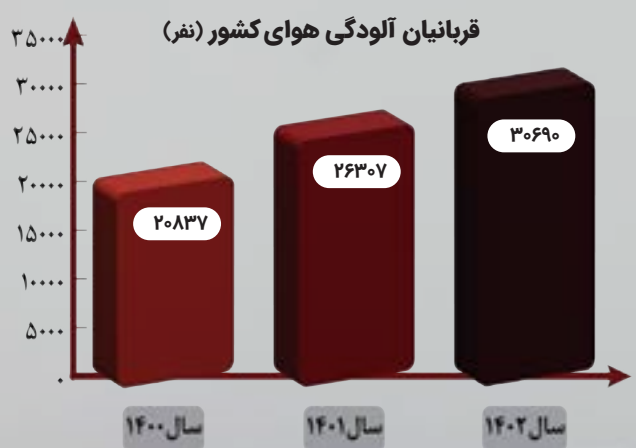
شهر یاد می‌کند. بازرس کل خراسان رضوی اجرای سیستم فیلتراسیون آلاینده‌های تولیدی نیروگاه توس و ارائه سوخت مازوت مناسب این نیروگاه توسط وزارت نفت را هم یکی از راهکارهای کاهش آلودگی هوای مشهد می‌داند؛ البته این درحالی است که نصب سیستم فیلتراسیون در این نیروگاه، چندی پیش به چالش بین اداره کل محیط زیست و مدیران نیروگاه هم تبدیل شده بود، با این حال مدیران نیروگاه توس، نصب این سیستم را به دلیل مصرف زیاد آب و نیز هزینه سنگین آن، انجام شدنی نمی‌دانند.

تخصیص بودجه به دستگاه‌های متولی برای ایجاد حریم سبز بزرگراه‌ها و کمربند سبز شهرها و روستاهای تحت تأثیر رخدادهای گردوغبار نیز آخرین راهکاری است که حجت الاسلام والمسلمین فتوحی از آن نام می‌برد.

او پیش‌تر در گفت‌وگو با روزنامه شهرآرا، این نکته را هم گفته بود که «دستگاه‌ها، دلایلی برای اجرا نکردن آن دارند. ما به عنوان دستگاه ناظر باید به دلایل اجرا نشدن این قانون توجه کنیم و اگر هم احیاناً ترک فعلی صورت گرفته است، با آن برخورد کنیم. اکنون در مرحله اخذ توضیح از دستگاه‌های مختلف هستیم تا درباره چرایی اجرا نشدن قانون به صورت کامل بگویند. اگر از این مرحله گذر کنیم و ببینیم که توضیحات دستگاه‌ها قانع‌کننده نیست، سراغ تفهیم اتهام و اخذ دفاع می‌رویم که در آن صورت، گزارش ما شکل می‌گیرد و قابل ارائه به رسانه‌ها هم هست». حجت الاسلام والمسلمین فتوحی درباره چگونگی برخورد با دستگاه‌هایی که ترک فعل کرده‌اند، پیش‌تر هم گفته بود: اعلام جرم می‌شود؛ اعلام جرم هم یعنی شروع مرحله رسیدگی قضایی و در نهایت برخورد قضایی صورت می‌گیرد با این حال به نتیجه نهایی بررسی‌ها درباره ترک فعل در دستگاه‌های اجرایی در زمینه اجرای قانون هوای پاک هیچ اشاره‌ای نمی‌کند.

بخشی از قصورها هنوز تعیین تکلیف نشده و بخشی هم مربوط به کسری اعتبار یا تخصیص نیافتن بودجه مناسب بوده است که این موارد هم در حال پیگیری است

۱۳

درصد فوتی‌های کشور بر اثر آلودگی هوا

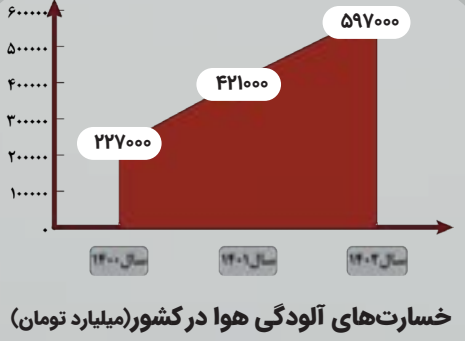
۲۰

درصد تأثیر آلودگی هوا مرگ نوزادان نارس

۷۰۰ تا ۱۰۰۰

نفر کودکان زیر پنج سال قربانی آلودگی هوای کشور در هر سال

۲۰۶۰۰۰ میلیارد تومان

مجموع بودجه لازم برای اجرای قانون

۴۱۰۰۰ میلیارد تومان

بودجه لازم سالانه

۲۲۸۸ میلیارد تومان

بودجه ۱۴۰۱

۳۹۶۰ میلیارد تومان

بودجه ۱۴۰۲